

§ 1
Verksamhetsplan och budget 2015**BESLUT**

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för 2015.
2. Stadsdelsnämnden överlämnar verksamhetsplan och budget till kommunstyrelsen.
3. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering av investeringsbudget på grund av införande av komponentavskrivningar om 1,0 mnkr.
4. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för tillgänglighetsinvesteringar om 6,1 mnkr.
5. Stadsdelsnämnden ansöker om stimulansmedel för nybyggnation av förskola om 6,4 mnkr.
6. Stadsdelsnämnden godkänner omslutningsförändringar om 168,9 mnkr.
7. Stadsdelsnämnden godkänner förslaget till resultatenheter inom förskola, äldreomsorg och funktionsnedsättning.
8. Nämnden uttalar därutöver följande.

Redan under föregående år 2014 var den dåvarande oppositionen mycket bekymrad för äldreomsorgen där av staden centralt tilldelade resurser var bristfälliga. I anslutning till behandlingen av Tertialrapport 1 i nämnden insåg vi att nämnden borde begära 30 mkr i tilläggsanslag. Detta för att undvika att resurser togs från andra områden, samt att biståndsbedömningen blev ytterligare restriktiv.

Den tidigare majoriteten, m, fp, c, lovade då att se till att prognosmissen inte skulle drabba invånarna i Farsta-området, men numera vet vi att så ändå blev fallet, då den föregående majoriteten lämnade frågan utan åtgärd.

I samband med stadsdelsnämndens behandling av Tertialrapport 2 den 25 september 2014 blev en begäran om det ovan aviserade behovet av tilläggsanslag skriftligt framställd och redovisad i nämndprotokollet. I efterhand kan vi dock konstatera att denna begäran om tilläggsanslag inte blev redovisad vidare för kommunfullmäktige då uppföljningen av tertialrapport 2 behandlades av dem den 15 december 2014.

Vi beklagar detta som förmodligen var en effekt av personskiften på många poster i såväl den centrala administrativa ledningen som den politiska ledningen. Sammanfattningsvis innebär detta att Farsta Stadsdelsnämnd bär med sig ett dolt underskott som inte bör hanteras på det sätt som skett under tidigare år.

I skrivande stund vet vi att föregående verksamhetsår 2014 kommer att sluta med en budget i balans. Men det beror bl.a. på att en del intäkter från exempelvis Migrationsverket har ökat samtidigt som i stort sett samtliga verksamhetsområden haft mycket hårda besparingskrav sedan i april. Slutligen har enheterna internfakturerats för övergripande kostnader, vilket väl egentligen borde ha varit avräknade från början i ramarna för de olika enheterna.

Nu är detta inte unikt för föregående år, utan detta sätt att hantera för låga budgetrammar för Farsta Stadsdelsnämnd har utvecklats till en ”tradition” under tidigare majoritet. Såväl vår tålmodiga och kompetenta personal ute i verksamheterna som förvaltningsledningen har i olika sammanhang vittnat om att det finns en utbredd trötthet och irritation över flera års besparingskrav. Besparingar som i slutändan innebär att invånarna inte får den välfärd de behöver samtidigt som personalen har hårda arbetsvillkor i den dagliga verksamheten. (Parallellt arbetar vår personal ständigt med de effektiviseringar som krävs enligt kommunfullmäktiges beslut.)

Detta innebär avslutningsvis att vi bär med oss ett dolt underskott även i föreliggande verksamhetsplan och budget för 2015. Detta då tidigare majoritet i Farsta Stadsdelsnämnd valt att inte tydligt under senare år redovisa att det finns ett stort gap mellan invånarnas reella behov av välfärdstjänster och de bitvis teoretiskt baserade anslagen som inte alltid svarat mot den verkliga situationen.

Den nya majoriteten anser därför att det skapar stora trovärdighetsproblem för oss att kunna garantera en bra verksamhet, då år 2015 inleds med besparingskrav som en följd av att vi har en s.k. ”elefant i rummet”, främst i form av en underfinansierad äldreomsorg, men även behov på andra områden.

Slutligen är vi givetvis mycket öppna för ett samtal, en dialog kring detta ”ärvda” dilemma med såväl kommunfullmäktigemajoritetens centrala företrädare som med statsledningskontoret tillsammans med förvaltningens ledning.

Ärendet

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2015-01-16.
Dnr 1.1-852/2014

Förslag till beslut

Ordföranden Lars Bäck (V), Eva Gustafson m fl (S) och Mariana Moreira Duarte m fl (MP) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag och lade därutöver fram en egen text.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förslaget från Lars Bäck (V), Eva Gustafson m fl (S) och Mariana Moreira Duarte m fl (MP).

Lars Bäck (V), Eva Gustafson m fl (S) och Mariana Moreira Duarte m fl (MP) anmälde ett särskilt uttalande.

Lars Jilmstad m fl (M) och Vladan Bošković (FP) anmälde ett särskilt uttalande.

Lars Hultkvist (KD) anmälde ett ersättaryttrande.

Särskilt uttalande

Lars Bäck (V), Eva Gustafson m fl (S) och Mariana Moreira Duarte m fl (MP)

Den nygamla rödgröna partigruppen behandlade vid gruppmöte den 21 januari förslaget till Verksamhetsplan och budget för 2015.

Vi noterade då ett antal lite oklara områden som vi avser att bearbeta vidare inför VP och budget 2016. Merparten av dessa noteringar är kopplade till de centrala riktlinjerna för VP och budget, men torde kunna förtydligas även på lokal nivå. Exempel på sådana är indikatorerna under avsnitt 1.5.

Likaså kunde vi konstatera att det krävs en tydligare beskrivning av begreppet miljöbil i de centralt fastställda kriterierna för att inte enbart förekomsten av antalet fordon utan även drivmedlen ska tydliggöras. Denna delfråga kommer vi givetvis även föra vidare till central nivå.

Ett annat område som är oklart är hela avsnitt 3 eftersom det med nuvarande budgetstruktur omspänner såväl näringslivsfrämjande åtgärder som den lokala arbetsmarknads- och socialpolitiken. Vi har förståelse för att det på kort tid inte går att renodla, men har målsättningen att redan i arbetet inför 2016 få en tydligare beskrivning av de olika insatsområdena som i slutändan kräver olika åtgärder och angreppssätt.

När det gäller avsnitt 4.4 och hur vi ska uppfylla årsmålet enligt indikator så konstaterar vi att vi bör nå fler personer som utsatts för våld i nära relationer, än vad indikatorn anger. Vi kan också konstatera att nämnden självt har ett ansvar för frågan i samarbete med angränsande stadsdelsnämnder.

Vi kommer särskilt följa upp arbetet med normkritik i förskolan för att skapa än tydligare utgångspunkter och mål på detta område i VP och budget för 2016.

Detta är sammanfattningsvis ett axplock ur de kommentarer som den rödgröna gruppen formulerade vid sin genomgång av förslaget till VP och budget för 2015 som vi kommer att följa upp inför budgetarbetet inför 2016.

Särskilt uttalande

Lars Jilmstad m fl (M) och Vladan Bošković (FP)

Om vi hade haft majoritet i Stockholms kommunfullmäktige och i Farsta stadsdelsnämnd hade förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för 2015 utformats i enlighet med våra partiers förslag till budget 2015 för Stockholms stad. Verksamhetsplanen hade då haft den inriktning och de målsättningar som beskrivs i det följande. I beredningen av detta SU har förutom ovan nämnda partier även Centerpartiet deltagit.

Inledning

Stockholm växer snabbare än någonsin i modern tid. Snart är Stockholm en miljonstad och detta påverkar även Farsta. Nya bostäder byggs och ännu fler planeras. För Farstas vidkommande innebär detta höjda ambitioner. Fler bostäder planeras nära våra vackra sjöar, vårt centrum kommer förtätas och längs våra trafikleder och planeras nu för en stadsbebyggelse. Även ett nytt företagsområde planeras. Centrala Farsta har av kommunfullmäktige pekats ut som en av nio tyngd-punkter i ytterstaden – Tyngdpunkt Farsta. Detta arbete ska fortsätta.

Äldreomsorgen i Farsta måste tillföras mer medel. Regelmässigt har verkligheten under senare år kommit att överträffa de prognoser som gjorts. Vår förvaltning har trots detta lyckats hålla sig inom lagd budget. Så länge den nya majoriteten var i opposition utlovades höjda resurser. Vi kan nu konstatera att detta inte stämmer. Trots att alliansstyret lämnade över 2000 miljoner till 2015 och trots en skattehöjning på 0,35 SEK är det tydligt att det inte är äldreomsorgen som kommer att få del av dessa resurser, snarare tvärtom. Förutom en redan snål budget till äldreomsorgen kan man förvänta sig ytterligare nedskärningar under året. Detta är i linje med tidigare socialdemokratiskt ledda perioder i Stadshuset - det är äldreomsorgen som får ta till svångremmen.

I stället för att leva upp till tidigare yviga löften om ökade resurser till äldreomsorgen är den rödgröna nämndmajoritens inriktning att skapa nya kostnadsslukande verksamheter – som inte efterfrågas av medborgarna.

Vi vill särskilt peka på den i verksamhetsplanen aviserade ambitionen att inrätta medborgarkontor. Det betyder nya tjänster och ny byråkrati. Alliansen avvisar bestämt dessa planer.

Vi avvisar även bestämt förslaget att införa ett ”demokratiråd”. Förutom att det är en egendomlig anomali (motsägelse) att i ett demokratiskt system införa ett demokratiråd är även detta förslag helt utan prislapp. Vi konstaterar också att inte heller detta förslag är uttryck för någon längtan efter demokratiråd från medborgarnas sida. Det tycks snarare som om ett sådant demokratiråd ska tillkomma för att rättfärdiga en del konstigheter vad gäller arvoderade politikertjänster i stadshuset.

Vi kan konstatera att mycket har gått Farstas väg under åtta år av alliansstyre. Stadsdelens befolkning har växt kraftigt. Serviceutbudet har ökat. Trygghetsundersökningar visar att våra invånare tycker att tryggheten har ökat.

Förskolorna har byggts ut kraftigt, men nu behöver vi i än större utsträckning omvandla paviljonger och andra provisorier till permanenta förskolor.

Allianspartierna har noga följt hur de äldre har det i vår stadsdel. Uppföljningar och enkäter i bland annat olika boenden visar att verksamheterna utvecklats positivt och att de allra flesta är nöjda med den omsorg och vård som ges. Inte minst kan konstateras att de

privata alternativen uppvisar en hög kvalitet och att där finns en lyhördhet inför de synpunkter som lämnas när vår förvaltning följer upp verksamheten.

När nu den nya majoriten i sin verksamhetsplan skriver att ”konkurrensutsättningen ska upphöra” är detta ett slag i ansiktet på boende, anhöriga och personal. Mycket tyder dessutom på att Stockholm kommer att gå en egen, ytterst beklaglig, väg, när man på detta sätt vill stänga ute privata alternativ. Detta särskilt som noggranna undersökningar över hela landet visar att privata äldreboenden genomsnittligt uppvisar en högre kvalitet än motsvarande kommunalt drivna verksamheter.

Bland mycket annat som gått Farstas väg kan också nämnas att försörjningsstödet gått ner till historiskt låga nivåer. Fler har kommit i arbete.

Vår vackra stadsdel har genom upprustningar och nybyggnation i parker och längs gångvägar blivit än mer tilltalande och lättillgänglig.

Ett Stockholm för alla. En stad med jobb, kunskap och möjligheter

Allianspartierna politik för fler jobb med låg skatt, trygg välfärd, en bra skola, en värdig äldreomsorg och över huvud taget en fungerande vardag har stockholmarnas förtroende.

Vår vision för Stockholm är en hållbar, trygg, tillåtande och framtidsinriktad stad med spännande jobb, en mångfald av människor, många företag och företagare. Där tusentals studenter utbildar sig vid våra universitet och högskolor och där familjer trivs, skaffar barn och skapar sig ett hem. Det ska finnas bra förskolor och skolor i hela staden med fokus på kunskap. Stockholm ska vara en stad för alla där tillgängligheten ständigt utvecklas. I Stockholm ska alla känna sig trygga.

Vi tror på människors förmåga, mer än på politikens. Vi vill fortsätta att utveckla valfriheten. De avgörande besluten ska fattas av stockholmarna själva, oavsett om det gäller val av barnomsorg, skola och pedagogisk inriktning, vård- och omsorgsboende eller andra välfärdstjänster.

Stockholmarna ska ha frihet och möjlighet att förverkliga sina drömmar om ett bra liv. Det personliga ansvaret kan aldrig ersättas av politiska beslut. Därför ska politiken riva hinder och skapa förutsättningar istället för att bestämma hur stockholmarna ska leva sina liv. Vi ska sträva efter att förenkla för invånare och företag i relationerna med staden.

Staden är till för stockholmarna och de ska stå i centrum för allt arbete i staden. Stadens service till stockholmarna ska vara av hög kvalitet, tillgänglig och miljövänlig. Myndighetsutövningen ska vara rättssäker och präglas av gott bemötande och effektiv hantering. Det är stockholmarnas behov av arbete, utbildning, omsorg, bostäder, arbetsplatser och transporter som ska vägleda det växande Stockholm.

Såväl alla invånare som anställda i Stockholms stad ska bli bemötta med respekt och kunskap oavsett etnicitet, kön, religion eller sexuell läggning.

All välfärdsverksamhet i Stockholms stad ska hålla en hög kvalitet, oavsett utförare. Stockholmarna ska vara trygga med att staden har rätt verktyg och metoder för att säkra kvaliteten. Stockholmarna ska alltid kunna känna sig trygga med att den service de väljer håller god kvalitet. Att verksamheter konkurrensutsätts är helt grundläggande om denna målsättning långsiktigt ska uppnås.

Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet. Vi bygger vidare på den trygga, tillåtande och framtidsinriktade staden, som så många älskar och allt fler väljer att bo i. Vi gör detta utifrån vår vision om att göra Stockholm till världens bästa stad att bo, leva och arbeta i – i dag och i framtiden när vi år 2020 når en miljon invånare.

Stockholm – en växande storstad i ständigt utveckling

Stockholm ska vara en stad som ingjuter framtidshopp och leder till nyskapande, såväl för dem som är födda och uppvuxna här som för dem som söker sig hit från andra delar av Sverige och världen. Stockholm står sig i dag mycket väl i internationella jämförelser och är en dynamisk stad med ett starkt näringsliv och en växande arbetsmarknad. Utmaningen är att även i framtiden klara den allt hårdare internationella konkurrensen om arbetskraft och investeringar.

Stockholm kan och ska erbjuda unika livskvaliteter som få andra städer kan matcha: ett stort utbud och utmärkt kvalitet i offentligt finansierade tjänster, trygghet, en ren och vacker miljö och ett spännande kulturliv. Attraktiviteten förpliktigar. Stockholms stad måste ha en ledning som har förmåga att både säkerställa byggandet av nya bostäder, arbetsplatser och infrastruktur, och samtidigt ta ansvar för att värna livsmiljön som finns i parker, grönområden och i närheten av vattnet. All den service som invånare i alla åldrar behöver ska vara tillgänglig och hålla hög kvalitet.

Stockholm ska vara attraktivt i alla dess delar och utvecklas genom förbättrad trygghet, goda utbildningsmöjligheter, tillgång till fler jobb, bättre infrastruktur och stadsmiljö.

Stockholms attraktionskraft kommer att i framtiden möjliggöra bostadsbyggande på platser som idag inte är ekonomiskt genomförbara. Tunnelbaneöverenskommelsen med nya sträckningar och stationslägen möjliggör såväl ökade målsättningar för bostadsbyggandet som ökad kapacitet i kollektivtrafiken.

Stadens e-tjänster, av hög kvalitet och service, ska göras mer tillgängliga dygnet runt och förenkla stockholmarnas vardag.

Genom jobb får stockholmarna försörjning, men också samhörighet och trygghet, vänner och möjlighet till utveckling och välbefinnande. En skola med fokus på kunskap ger Stockholms unga goda förutsättningar för fortsatta studier och jobb. Med målsättningen att alla stockholmare ska kunna arbeta och utbilda sig utifrån sina egna förutsättningar ska Jobbtorgen fortsätta att utvecklas för dem som behöver stöd på vägen till egen försörjning.

Stockholm är på väg att bli en miljonstad. Det ställer krav på oss att låta staden växa på ett miljövänligt sätt, där vi gör det enkelt för våra invånare att göra kloka och miljövänliga val. Stockholm ska även som miljonstad vara en stad där parker och grönområden erbjuder stockholmarna möjligheter till rekreation. Genom att vi bygger tätare kan staden fungera effektivare samtidigt som vi värnar om Stockholms träd och gröna oaser.

Det ska vara lätt att komma fram i Stockholm. Stockholmarna ska enkelt och tryggt kunna ta sig från hemmet till arbetsplatsen, lämna barnen på förskolan, träffa vännerna på kvällen eller handla mat efter jobbet.

En fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken är nödvändig när staden och regionen växer snabbt. Vi vill att Förbifart Stockholm – och på sikt en Östlig förbindelse – för bort bilar från dagens hårt trafikerade gator. Framkomligheten i staden ska öka genom satsningar på förbättrade gångstråk, utbyggt cykelnät, tunnelbana och modern spårväg.

En snabbt växande stad med alla dess utmaningar kräver ett ledarskap som klarar att lägga grunden för det Stockholm våra barn och barnbarn ska växa upp och leva i. Allianspartierna är fortsatt beredda att ta ansvar för att utveckla staden med eftertanke, så att vi kan behålla den goda livskvalitet som är kännetecknande för Stockholm – en blå, grön och trygg stad, som förenar en tillgänglig, innovativ och urban miljö med närhet till vatten och natur.

Förskoleverksamhet

Stockholms förskolor ska erbjuda en verksamhet som är rolig, stimulerande, trygg och utmanande, full av möjligheter. Lärandet förutsätter trygghet och omsorg. Därför ska tiden i förskolan vara en tid av omsorg och lek och av lustfyllt lärande och utgångspunkten ska vara varje barns förmåga, lust och vilja att lära.

Stockholms stads förskoleprogram ”Framtidens förskola” ska ange fokus för verksamheten. Förskolechefens ledarskap är av avgörande betydelse för förskolans kvalitet. Läroplanen för förskolan har förtydligats och kompletterats med nya mål när det gäller språkutveckling, matematik, naturvetenskap och teknik. Arbetet med matematik och språkutveckling ska även fortsättningsvis vara prioriterade områden.

Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Miljön både i förskolan och i dess närområde ska ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Förskolans organisation ska säkerställa att alla barn blir sedda och känner sig trygga. Små barngrupper är viktigt för att barn ska kunna knyta an och känna trygghet och arbetsro. Inte minst är det viktigt för de yngsta barnen. Vi noterar att majoriteten eftersträvar mindre barngrupper men saknar finansieringslösningar.

Förskolan ska vara fri från gifter och kemikalier som kan påverka barn negativt. Därför ska stadsdelen prioritera att implementera kemikalieplanen och med hjälp av Kemikaliecentrum ta fram en särskild åtgärdsplan för att uppnå en giftfri förskola. Genom riktade informationsinsatser ska stadsdelen göra det lätt för föräldrar med barn i

förskoleåldern att välja miljösmarta förskolor. På så sätt kan vi också höja branschstandard. Kemikaliefrågan bör särskilt beaktas i samband med renovering och nyproduktion av förskolor. Det bör ske i nära samverkan med SISAB och med tillvaratagande av stadens erfarenheter från tidigare uppförda miljö- och Svanenmärkta skolbyggnader.

Det är viktigt att tillsynen av förskolan fungerar och att verksamheten i förskolan håller högsta kvalitet. Om brister upptäcks ska åtgärder vidtas skyndsamt.

Alla barn ska ha samma möjligheter till stöd oavsett om de går i kommunal eller fristående förskola. Fler specialpedagoger ska finnas tillgängliga för att handleda resurspersoner i förskolan samt pedagoger som har barn i behov av särskilt stöd.

Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska.

Full etableringsfrihet ska gälla för fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Vi vill se en mångfald bland utförare och olika pedagogiska verksamheter. Föräldrar ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av barnomsorg för att kunna göra ett aktivt val. Det är viktigt att stadsdelsnämnden verkar för att det ska finnas många alternativ och pedagogiska inriktningar att välja mellan.

I dag arbetar många stockholmare utanför traditionell kontorstid. Staden ska säkerställa att de som har ett fastställt behov av barnomsorg utanför stadens ramtider (06:30–18:30) får möjlighet till detta i enlighet med stadens gällande regelverk och inom ramen för barnomsorgsgarantin.

Äldreomsorg

Rätten att bestämma över sin egen vardag upphävs inte vid någon viss ålder. Vi har alla olika behov och önskemål. Vi välkomnar privata, ideella och kooperativa alternativ. Mångfalden av aktörer inom välfärden ökar kvaliteten och förbättrar verksamheterna.

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet och följa riktlinjerna för den nationella värdegrunden för äldreomsorgen.

Mångfald och valfrihet inom äldreomsorgen garanterar rätten för de äldre att kunna känna sig trygga med att omsorgen ska uppfylla deras individuella behov och ta hänsyn till deras personliga önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg.

De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara anpassade efter individuella behov. Servicehusen ska kvarstå som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns. Vid biståndsbedömning ska särskild hänsyn tas till hög ålder kombinerat med ensamhet.

Hemtjänsten är avgörande för att många äldre ska ha möjlighet att fortsätta bo kvar hemma. Vi vill utöka valfriheten för val av servicetjänster inom hemtjänsten. Det ska inte enbart vara enkelt att välja utförare av hemtjänst utan också vilken typ av tjänster man behöver hjälp med.

Tekniska hjälpmedel erbjuder nya möjligheter att underlätta för äldre och deras anhöriga att använda sin valfrihet och enkelt kunna välja mellan olika utförare. Alla biståndsbedömare ska därför ges tillgång till läsplatta som arbetsredskap för att genom e-tjänsten Hitta service ge stöd att välja äldreomsorg utifrån individuella behov och önskemål. Vi vill vidare att Äldre direkt även framöver ska vara öppet på helger. Vi beklagar att majoriteten sparar två miljoner kronor på detta i stadens budget.

Kunskap om demenssjukdom ska stärkas på stadens demensboenden. För att stärka kompetens och kvalitet i vård och omsorg för personer med demens och deras anhöriga föreslår vi att ett pilotprojekt inleds där medarbetarna erbjuds certifiering enligt Silviahemmets utbildningscertifiering.

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas. Stadsdelsnämnden ska tillsammans med de lokala brottsförebyggande råden, polisen och äldrenämnden fortsätta att samordna arbetet för att stoppa våld och övergrepp mot äldre och därmed minska äldres oro och utsatthet.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Alla människor ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte. Människor med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och ha ett arbete att gå till. Personer med funktionsnedsättning ska ha rätt att själva välja boende och korttidsboende samt utförare av daglig verksamhet, hemtjänst, ledsagning, avlösning och personlig assistans.

Personer med funktionsnedsättning ska ges ett värdigt bemötande i sina kontakter med personal hos stadens nämnder, bolag och samarbetspartners. Här är Stockholms stads bemötandeguide, som har tagits fram av socialnämnden i samråd med funktionshinderrörelsen, ett viktigt redskap.

Stadens arbete ska präglas av ett tydligt fokus på den enskilda stockholmaren. Alla personer med funktionsnedsättning ska erbjudas en god omsorg, stöd och service. Insatserna ska utformas med respekt för den enskildes önskemål och syfta till att skapa förutsättningar för självständighet och delaktighet i samhället.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Socialtjänstens arbete ska grundas på respekt för den enskilda individens önskemål och val. Den enskilde ska också ha inflytande över och vara delaktig i utformandet av sin insats. Arbetet ska baseras på kunskaper och erfarenheter där metoder och insatser ska vara evidensbaserade och visa på goda resultat.

Barns delaktighet i utredningsarbetet är ett viktigt utvecklingsområde som fortsatt ska prioriteras. Stadsdelsnämnden ska prioritera uppföljning av placerade barn och unga samt barn som lever med våld i nära relationer. Samverkan mellan skolan och socialtjänsten ska intensifieras för att uppnå en tydligare helhetssyn. Föräldrastödsprogram som Komet och ABC ska erbjudas föräldrar i förebyggande syfte. Även tonårsföräldrar. Stadens uppsökande arbete med bland annat fältassistenter ska fortgå och utökas.

Det drogförebyggande arbetet ska fortsatt prioriteras. Obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 24 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott. Arbetet med sociala insatsgrupper är prioriterat och samtliga stadsdelsnämnder ska använda denna arbetsmetod.

Arbetet mot hemlöshet ska vara långsiktigt och stadsdelsnämnden ska prioritera det förebyggande arbetet för att undvika att personer hamnar i hemlöshet, exempelvis genom budget- och skuldrådgivning. Stockholms stads program för att motverka hemlöshet ligger till grund för stadens arbete. Under de senaste åren har en markant ökning skett av antalet personer från andra EU-länder och tredjelandsmedborgare som vistas i Stockholm utan försörjning och boende. Detta kräver ett ökat behov av insatser från socialtjänsten, bland annat i form av uppsökande verksamhet samt insatser från ideella föreningar.

Att, som den nuvarande majoriteten, ha som linje att inte göra någonting alls åt alla de husvagns- och skjulgetton som nu blir allt fler i Stockholm – och även i vår egen stadsdel – är att inte bara att sticka huvudet i sanden. Det är dessutom en skymf mot människor i vår stadsdel som upplever en ökad otrygghet och som mår illa av de sanitära missförhållandena i omedelbar närhet till sina egna bostäder. Samt icke att förglömma den brist på människovärdighet de är för de boende som tvingas bo i dessa husvagns- skjulgetton. Denna problematik måste det arbetas hårdare med och vi ser med förtjusning fram emot att majoriteten uppfyller sina vallöften i denna fråga.

Även om majoriteten i dagarna med uppenbar och avsevärd vanda är på väg att ta en del beslut i dessa frågor har stadsdelens invånare hittills bara fått se problemet växa i omfattning.

Arbetet mot våld i nära relationer ska fortsatt prioriteras. Det ska finnas ett tydligt barnperspektiv i alla utredningar av vuxna som utsätts för våld alternativt vuxna som utövar våld. Det ska alltid inledas en utredning när socialtjänsten får kännedom om att ett barn lever med våld i nära relation.

Fältassistenter är en nödvändig resurs i stadens preventiva arbete med ungdomar. Deras mycket viktiga arbete med ungdomar i staden ska stödjas och i vissa stadsdelar utökas. Vi stöder den nya majoritetens satsning på fler fältassistenter. Vi vill också att Alliansens satsning på att fältassistenter ska ha en tydlig närvaro i tunnelbanan fortsätter.

Stadsdelsnämnderna ska stödja ideella krafter som verkar för trygghet, till exempel nattvandrare.

Stadsmiljöverksamhet

Upplevelsen av Stockholm som en grön, ren och snygg stad ska öka. Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan.

Alliansens införande av appen Tyck Till gör det lätt att felanmäla bland annat nedskräpning och klotter. Vi avvisar bestämt den nya majoritetens förslag att minska Stockholms stads budget för att hålla staden ren med 41 miljoner.

Tillgänglighetsfrågorna ska vara en naturlig beståndsdel i den dagliga verksamheten. Lekplatser ska utformas så att barn med funktionsnedsättning kan använda dem och parkvägar och parkbänkar ska tillgänglighetsanpassas.

Stadsdelsnämnden ska fortsätta arbetet för idéburen stadsförbättring. Målet är att använda stadsrummet mer genom att förbisedda delar av stadsmiljön och fastigheter öppnas för utvecklingsprojekt i begränsad skala som ger stockholmarna en möjlighet att påverka sin närmiljö. Det kan handla om att ta en oanvänd gräsyta mellan fastigheter i bruk för stadsodling, att temporärt tomma lokaler används som gallerier och scener eller att ogästvänliga betong- och asfaltsytor rustas upp för att kännas välkomnande och kunna utnyttjas som offentliga platser.

Ekonomiskt bistånd

Stadsdelsnämnden ska i handläggning av ekonomiskt bistånd bedriva ett aktivt och evidensbaserat arbete. Stort fokus måste ligga på att ytterligare minska biståndsberoendet och bistå i arbetet med att gå från bidrag till egen försörjning. Det är av stor vikt att aktivt följa och utveckla rutiner för att motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd. Arbetet med ekonomiskt bistånd ska utgå från ett tydligt barnperspektiv.

Arbetsmarknadsåtgärder

Staden ska planera för att erbjuda ungdomar i Stockholm feriearbeten under både sommar- och vinterferier, även till ungdomar med funktionsnedsättning. Staden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler feriearbetande ungdomar.

Invandring berikar Stockholm. Det är positivt, välkommet och nödvändigt att människor söker sig till Stockholm. Den som kommer till Stockholm från ett annat land ska få en reell möjlighet till etablering. Därför måste mottagandet av nyanlända syfta till integration, arbete och delaktighet.

Ersättaryttrande

Lars Hultkvist (KD)

Om jag hade haft rösträtt hade jag instämt i det särskilda uttalandet från (M) och (FP).